

A nemzetközi viszonyok alakulása a II. vh. végétől 3.rész

Szerző dezs

Történelem tétel

HIDEGHÁROÚ:

1950-1952

Koreai

háború:

1945

augusztus: felszabadul

japán uralom alól;

Koreát

a Japán-ellenes háború

befejezése után, a 38.

szélességi fok mentén

kettéosztották, és északon

szovjet, délen amerikai csapatok

szállták meg:

észak:

Koreai Népi Demokratikus

Köztársaság - diktatórikus

kommunista rendszer;

dél:

Koreai Köztársaság -

jobboldali diktatórikus állam;

1945.

június 15.: szovjet és a

kínai vezetés

hozzájárásával

és támogatásával

észak-koreai hadsereg

megtámadta Dél-Koreát - erőszakos

egyesítés véget;

offenzíva

gyorsan eljutott

délig;

USA

javaslatára az ENSZ BT

agresszornak bélyegezte meg

Észak-Koreát, és

hozzájárult ENSZ-fegyveres erők

alkalmazásához - zömmel amerikai

csapatok, vezető McArthur;

támadás

visszaszorította az

észak-koreai csapatokat a koreai-kínai

határt képező Jalu folyóig -

Kína saját

biztonságát féltette - 300000 főnyi

önkéntes hadsereggel visszاسzorította az

amerikai-déli-koreai erőket a 38.

szélességi fokig;

1951:

megkezdődtek a

fegyverszüneti tárgyalások -

két esztendő múlva fejeződött be

1953:

panmindzsoni fegyverszüneti egyezmény: a határvonal változatlan marad, az egyezmény szerint demilitarizált övezetet hoznak létre;

Koreai háború következménye - szervezetek alapítása létrejött az ANZUS-paktum - Csendes-óceáni Biztonsági Szerződés; kiterjesztették Tajvanra is, s a 7. amerikai flotta hajói felvonultak a Tajvani-szorosba; Ausztrália, Új-Zéland és az Egyesült Államok között 1951-ben jött létre; Csendes-óceán térségében a kölcsönös biztonságot célozza a fegyveres támadások ellenében.

az egyezmény meghatározatlan ideig marad érvényben, nemcsak a három anyaországra, hanem a fennhatóságuk alatt álló szigetekre, fegyveres erejűkre, légierejűkre és flottájukra is vonatkozik;

SEATO - 1954, megalakulásának előkészületei: Délkelet-ázsiai Szerződés Szervezete, amely a külső agresszor támadása esetén közös védelmet biztosít a nyolc aláíró ország mindegyikének; tagállamok: Ausztrália, Franciaország, Új-Zéland, Pakisztán, Fülöp-szigetek, Thaiföld, Nagy-Britannia, USA; szervezet létrejöttének további célja, hogy gazdasági együttműködés jöjjön létre a tagállamok között. központja Bangkokban van.

CENTO - 1955 - Központi Szerződés Szervezete felgyorsult a háború után Teller Ede vezetésével az amerikai hidrogénbomba-kutatásának programja; Politikai üldözés a Szovjetunióban

és a hatalmi övezetében:
1949-től
ismét tömeges
tisztoztatásra került sor;
"leningrádi
ügy"-ben
kivégeztek több, a városból
elszármazott, magas beosztású, a
háború idején
jelentős érdeket szervezett párt- és
állami tisztviselőt;
1952
vége: több zsidó
vallású
orvost azzal vádoltak, hogy külföldi
szolgálatba szegődött "cionista
ügynökök";
kelet-közép-európai
országokban
tíz- és százezerszámra
vontak bírósági
eljárás alá mindenütt
állampolgárokat
"izgatás, beszolgáltatási
kötelezettség nem
teljesítése, feketevágás"
címen;
napirenden
volt a koncepciós politikai perek, hazug vádak
alapján, ártatlan emberek ellen;
A
mccartyzmus
USA
szcenárusába beválasztották
a harminchét esztendő
köztársaságpárti Josep R.
McCartyt Wisconsi államból;
McCarty
és követői elsősorban
az értelmiséget támadták a
kommunizmus vagy rózsaszínű
világszemlélet
vádjával;
több
politikust is megvádoltak alaptalanul;
A
hidegháború főbb vonásai a
kialakulása és tetőpontja időszakában:
Az 1947-ben kezdődött
hidegháború nem igazán
béke, de nem
is "forró", fegyveresen vívott
háború volt. Alapvető tartalmát az USA
és a Szovjetunió vezetése alatt
kialakult szövetségi rendszerek
között minden
területen megnyilvánuló
ellenséges viszony képezte.
Ebből következik, hogy a
hidegháború:
.
bipoláris
lévén, a két nagyhatalom
testesítette meg a szövetségi
rendszereket;

.

globális
jelleggel kiterjedt az egész
földkerekségre;

.

minden
helyi konfliktust végső soron a szovjet-amerikai
szembenállás határozott meg;

.

fegyverkezési
verseny folyt, elsősorban a két nagyhatalom
között;

.

párbeszéd
híján a két
szövetség tagjainak
érintkezése a legszűkebb diplomáciai
ügyintézésre szorítkozott;

.

erőteljes
propagandakampány zajlott a
világosság-sötétség
szemlélet igazolására; a felek
egyoldalú, torzított
információkat terjesztettek
egymásról;

.

sorompókat,
szögesdrótokat emeltek bármilyen
érintkezés útjába;

.

üldözték,
hátrányos helyzetbe juttatták, aki nem
értett egyet a "másik fél"-ről
terjesztett hivatalos véleménnyel.

A gyarmati
rendszer felbomlása - a harmadik világ
A gyarmati rendszer
felbomlásának szempontjából
döntő
jelentőségű volt:

a

Szovjetunió katonai és
politikai behatolása saját eddigi
területein kívüli
régiókba;

a

délkeret-ázsiai
gyarmatbirodalmak szétesése a japán
hódítás
következtében;

a

világháborúban bár győztes,

de

katonailag, gazdaságilag meggyengült
gyarmattartók - Franciaország, Hollandia,
Nagy-Britannia - világpolitikai
súlyának csökkenése;

a

klasszikus gyarmati rendszer
helyébe lépő, főként
gazdasági eszközökkel élő
tendenciák, a neokolonializmus
erősödése;

a

volt gyarmati országok nemzeti
függetlenségi törekvéseinek
fokozódása s az ezt
alátámasztó társadalmi
bázis létrejötte;
Első szakasz: 1945-1949
délkelet-ázsiai
államok
felszabadulása - érinti a brit, francia, holland,
japán birtokokat;
kínai
forradalom - félgyarmati
státuszt számolt fel;
francia
gyarmatbirodalom
felbomlását indította meg Vietnam
függetlenné válása - 1945
Kambodzsa
- 1949- és Laosz -
1949- önállósulása;
Brit
gyarmatok megroppanása:
India és Pakisztán -1947-, valamint Burma
és Ceylon függetlenné
válása -1949;
Holland
gyarmatbirodalom
legfontosabb tartománya szűnt meg 1949-ben
Indonézia függetlenségének
kikiáltásával;
Koreai-félsziget
államainak létrejötte - 1948;
Második szakasz: 1950-1956
észak-afrikai
államok
felszabadulása;
Olaszország
elismeri Líbiát
1956:
sorra szabadul fel: Marokkó, Tunézia,
Szudán;
Harmadik szakasz: 1957-1966
Afrikai
gyarmatrendszer felszabadítása;